

maatschappijwetenschappen

Het correctievoorschrift bestaat uit:

- 1 Regels voor de beoordeling
- 2 Algemene regels
- 3 Vakspecifieke regels
- 4 Beoordelingsmodel
- 5 Aanleveren scores
- 6 Bronvermeldingen

1 Regels voor de beoordeling

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de artikelen 41 en 42 van het Eindexamenbesluit VO.

Voorts heeft het College voor Toetsen en Examens op grond van artikel 2 lid 2d van de Wet College voor toetsen en examens de Regeling beoordelingsnormen en bijbehorende scores centraal examen vastgesteld.

Voor de beoordeling zijn de volgende aspecten van de artikelen 36, 41, 41a en 42 van het Eindexamenbesluit VO van belang:

- 1 De directeur doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen en het proces-verbaal van het examen toekomen aan de examinerator. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de directeur. De examinerator past de beoordelingsnormen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door het College voor Toetsen en Examens.
- 2 De directeur doet de van de examinerator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces-verbaal en de regels voor het bepalen van de score onverwijld aan de directeur van de school van de gecommitteerde toekomen. Deze stelt het ter hand aan de gecommitteerde.

- 3 De gecommiteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past de beoordelingsnormen en de regels voor het bepalen van de score toe die zijn gegeven door het College voor Toetsen en Examens.
De gecommiteerde voegt bij het gecorrigeerde werk een verklaring betreffende de verrichte correctie. Deze verklaring wordt mede ondertekend door het bevoegd gezag van de gecommiteerde.
- 4 De examinerator en de gecommiteerde stellen in onderling overleg het behaalde aantal scorepunten voor het centraal examen vast.
- 5 Indien de examinerator en de gecommiteerde daarbij niet tot overeenstemming komen, wordt het geschil voorgelegd aan het bevoegd gezag van de gecommiteerde. Dit bevoegd gezag kan hierover in overleg treden met het bevoegd gezag van de examinerator. Indien het geschil niet kan worden beslecht, wordt hiervan melding gemaakt aan de inspectie. De inspectie kan een derde onafhankelijke corrector aanwijzen. De beoordeling van deze derde corrector komt in de plaats van de eerdere beoordelingen.

2 Algemene regels

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende bepalingen uit de regeling van het College voor Toetsen en Examens van toepassing:

- 1 De examinerator vermeldt op een lijst de namen en/of nummers van de kandidaten, het aan iedere kandidaat voor iedere vraag toegekende aantal scorepunten en het totaal aantal scorepunten van iedere kandidaat.
- 2 Voor het antwoord op een vraag worden door de examinerator en door de gecommiteerde scorepunten toegekend, in overeenstemming met correctievoorschrift. Scorepunten zijn de getallen 0, 1, 2, ..., n, waarbij n het maximaal te behalen aantal scorepunten voor een vraag is. Andere scorepunten die geen gehele getallen zijn, of een score minder dan 0 zijn niet geoorloofd.
- 3 Scorepunten worden toegekend met inachtneming van de volgende regels:
 - 3.1 indien een vraag volledig juist is beantwoord, wordt het maximaal te behalen aantal scorepunten toegekend;
 - 3.2 indien een vraag gedeeltelijk juist is beantwoord, wordt een deel van de te behalen scorepunten toegekend in overeenstemming met het beoordelingsmodel;
 - 3.3 indien een antwoord op een open vraag niet in het beoordelingsmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare, vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist aangemerkt kan worden, moeten scorepunten worden toegekend naar analogie of in de geest van het beoordelingsmodel;
 - 3.4 indien slechts één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, wordt uitsluitend het eerstgegeven antwoord beoordeeld;
 - 3.5 indien meer dan één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, worden uitsluitend de eerstgegeven antwoorden beoordeeld, tot maximaal het gevraagde aantal;
 - 3.6 indien in een antwoord een gevraagde verklaring of uitleg of afleiding of berekening ontbreekt dan wel foutief is, worden 0 scorepunten toegekend tenzij in het beoordelingsmodel anders is aangegeven;

- 3.7 indien in het beoordelingsmodel verschillende mogelijkheden zijn opgenomen, gescheiden door het teken /, gelden deze mogelijkheden als verschillende formuleringen van hetzelfde antwoord of onderdeel van dat antwoord;
- 3.8 indien in het beoordelingsmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, behoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen;
- 3.9 indien een kandidaat op grond van een algemeen geldende woordbetekenis, zoals bijvoorbeeld vermeld in een woordenboek, een antwoord geeft dat vakinhoudelijk onjuist is, worden aan dat antwoord geen scorepunten toegekend, of tenminste niet de scorepunten die met de vakinhoudelijke onjuistheid gemoeid zijn.
- 4 Het juiste antwoord op een meerkeuzevraag is de hoofdletter die behoort bij de juiste keuzemogelijkheid. Voor een juist antwoord op een meerkeuzevraag wordt het in het beoordelingsmodel vermelde aantal scorepunten toegekend. Voor elk ander antwoord worden geen scorepunten toegekend. Indien meer dan één antwoord gegeven is, worden eveneens geen scorepunten toegekend.
- 5 Een fout mag in de uitwerking van een vraag maar één keer worden aangerekend, tenzij daardoor de vraag aanzienlijk vereenvoudigd wordt en/of tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 6 Een zelfde fout in de beantwoording van verschillende vragen moet steeds opnieuw worden aangerekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 7 Indien de examinerator of de gecommiteerde meent dat in een examen of in het beoordelingsmodel bij dat examen een fout of onvolkomenheid zit, beoordeelt hij het werk van de kandidaten alsof examen en beoordelingsmodel juist zijn. Hij kan de fout of onvolkomenheid mededelen aan het College voor Toetsen en Examens. Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het beoordelingsmodel. Met een eventuele fout wordt bij de definitieve normering van het examen rekening gehouden.
- 8 Scorepunten worden toegekend op grond van het door de kandidaat gegeven antwoord op iedere vraag. Er worden geen scorepunten vooraf gegeven.
- 9 Het cijfer voor het centraal examen wordt als volgt verkregen.
Eerste en tweede corrector stellen de score voor iedere kandidaat vast. Deze score wordt meegedeeld aan de directeur.
De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de regels voor omzetting van score naar cijfer.

NB1 *T.a.v. de status van het correctievoorschrift:*

Het College voor Toetsen en Examens heeft de correctievoorschriften bij regeling vastgesteld. Het correctievoorschrift is een zogeheten algemeen verbindend voorschrift en valt onder wet- en regelgeving die van overheidswege wordt verstrekt. De corrector mag dus niet afwijken van het correctievoorschrift.

NB2 *T.a.v. het verkeer tussen examinerator en gecommiteerde (eerste en tweede corrector):*

Het aangeven van de onvolkomenheden op het werk en/of het noteren van de behaalde scores bij de vraag is toegestaan, maar niet verplicht. Evenmin is er een standaardformulier voorgeschreven voor de vermelding van de scores van de kandidaten. Het vermelden van het schoolexamencijfer is toegestaan, maar niet verplicht. Binnen de ruimte die de regelgeving biedt, kunnen scholen afzonderlijk of in gezamenlijk overleg keuzes maken.

NB3 *T.a.v. aanvullingen op het correctievoorschrift:*

Er zijn twee redenen voor een aanvulling op het correctievoorschrift: verduidelijking en een fout.

Verduidelijking

Het correctievoorschrift is vóór de afname opgesteld. Na de afname blijkt pas welke antwoorden kandidaten geven. Vragen en reacties die via het Examenloket bij de Toets- en Examenlijn binnenkomen, kunnen duidelijk maken dat het correctievoorschrift niet voldoende recht doet aan door kandidaten gegeven antwoorden. Een aanvulling op het correctievoorschrift kan dan alsnog duidelijkheid bieden.

Een fout

Als het College voor Toetsen en Examens vaststelt dat een centraal examen een fout bevat, kan het besluiten tot een aanvulling op het correctievoorschrift.

Een aanvulling op het correctievoorschrift wordt door middel van een mailing vanuit Examenblad.nl bekendgemaakt. Een aanvulling op het correctievoorschrift wordt zo spoedig mogelijk verstuurd aan de examensecretarissen.

Soms komt een onvolkomenheid pas geruime tijd na de afname aan het licht. In die gevallen vermeldt de aanvulling:

- Als het werk al naar de tweede corrector is gezonden, past de tweede corrector deze aanvulling op het correctievoorschrift toe.
en/of
- Als de aanvulling niet is verwerkt in de naar Cito gezonden Wolf-scores, voert Cito dezelfde wijziging door die de correctoren op de verzamelstaat doorvoeren.

Dit laatste gebeurt alleen als de aanvulling luidt dat voor een vraag alle scorepunten moeten worden toegekend.

Als een onvolkomenheid op een dusdanig laat tijdstip geconstateerd wordt dat een aanvulling op het correctievoorschrift ook voor de tweede corrector te laat komt, houdt het College voor Toetsen en Examens bij de vaststelling van de N-term rekening met de onvolkomenheid.

3 Vakspecifieke regels

Voor dit examen zijn geen vakspecifieke regels vastgesteld.

4 Beoordelingsmodel

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opgave 1 De moderne burgemeester als crimefighter

1 maximumscore 3

- Er is sprake van gezag als mensen de zeggenschap van anderen (in dit geval de burgemeester) als legitiem ervaren 1
voorbeeld van een juiste uitleg:
- Tegenwoordig ligt in het werk van de burgemeester meer dan vroeger de nadruk op het handhaven van de openbare orde. Hierbij speelt de machtsbron formele bevoegdheden/rechten (met betrekking tot criminaliteitsbestrijding) / de wet (Algemene wet bestuursrecht) een belangrijke rol. Uit de regels 3-5 en 42-47 blijkt dat het aanwenden van deze machtsbron door de burgemeester tot kritiek kan leiden. In deze gevallen wordt zijn zeggenschap dus niet meer vanzelfsprekend als legitiem ervaren 2

Opmerking

De scorepunten van het tweede deelantwoord mogen gesplitst worden: 1 scorepunt voor een juiste machtsbron en 1 scorepunt voor een juiste uitleg.

2 maximumscore 3

- het dilemma tussen rechtshandhaving en rechtsbescherming 1
voorbeeld van een juiste uitleg:
- (wel) Een van de gronden op basis waarvan een burgemeester een demonstratie kan verbieden is voorkoming van wanordelijkheden. Deze keuze kan bijdragen aan de rechtshandhaving 1
- (niet) Een demonstratieverbod staat echter op gespannen voet met de rechtsbescherming van de burgers, omdat hiermee inbreuk wordt gemaakt op klassieke grondrechten als het recht op vrijheid van meningsuiting en betoging 1

Vraag	Antwoord	Scores
3	<p>maximumscore 2</p> <p>voorbeelden van juiste antwoorden (twee van de volgende):</p> <ul style="list-style-type: none"> – Op grond van het legaliteitsbeginsel is de overheid gebonden aan de wet: het is dus van belang om dergelijke bevoegdheden in de wet te omschrijven, omdat deze anders niet toegepast mogen worden. – In een rechtsstaat worden grond-/vrijheidsrechten van burgers gewaarborgd. Het waarborgen ervan gebeurt mede doordat het recht de grenzen bepaalt van de inbreuken die er op deze rechten gemaakt mogen worden. – Het vastleggen van het recht in de wet dient de rechtszekerheid van burgers in een rechtsstaat / voorkomt willekeur. 	
	per juist antwoord	1
4	<p>maximumscore 2</p> <p>voorbeeld van een juist antwoord:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rechtse politieke partijen schrijven criminaliteit toe aan individuen die de deugzaamheid van de samenleving ondermijnen. Linkse politieke partijen daarentegen leggen de nadruk op de maatschappelijke oorzaken van criminaliteit • Een repressieve aanpak past beter bij rechtse politieke partijen, omdat deze aanpak individuen kan weerhouden van de keuze voor criminaliteit / omdat de individuele verantwoordelijkheid waarvan deze partijen uitgaan, bestraffing rechtvaardigt 	1 1
5	<p>maximumscore 1</p> <p>Met de veiligheidsutopie wordt de tegenstrijdigheid bedoeld bij de burger die enerzijds een maximum aan vrijheid voor zichzelf opeist, maar anderzijds een krachtdadig optreden van de overheid verlangt om de negatieve gevolgen van die vrijheid in te dammen.</p>	
6	<p>maximumscore 2</p> <ul style="list-style-type: none"> • Representativiteit betekent dat informatiebronnen (in dit geval de uitkomsten van het onderzoek) een juist beeld/afspiegeling geven van (de kenmerken van) een organisatie / groep mensen / situatie <p>voorbeeld van een juiste uitleg:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De onderzoekers willen conclusies trekken met betrekking tot de noodmaatregelen (noodbevel/noodverordening) uit de periode 2010-2015. Om de representativiteit van de uitkomsten te bevorderen, hebben ze gestreefd om alle in deze periode uitgevaardigde noodmaatregelen te achterhalen / hebben ze de twintig grootste gemeenten nog eens telefonisch benaderd met de vraag of hun onderzoek overeenkwam met de praktijk van de laatste vijf jaren 	1 1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opgave 2 Persvrijheid onder druk

7 maximumscore 2

voorbeeld van een juist antwoord:

- hypothese: Landen met een dictatoriale bestuursvorm scoren lager op de World Press Freedom Index dan landen met een democratische bestuursvorm 1
- afhankelijke variabele: score op World Press Freedom Index, onafhankelijke variabele: bestuursvorm 1

Opmerking

Het tweede scorepunt alleen toekennen als beide variabelen juist zijn.

8 maximumscore 2

- Van persconcentratie is sprake als een steeds groter aandeel van de totale bladenmarkt in handen komt van een steeds kleinere groep uitgevers of concerns 1

voorbeeld van een juiste uitleg:

- Persconcentratie heeft tot gevolg dat de macht over de media in handen komt van een steeds kleinere groep. Deze ontwikkeling kan een afname van de (externe) pluriformiteit tot gevolg hebben en daarmee de score van een land op de World Press Freedom Index negatief beïnvloeden 1

9 maximumscore 6

element 1 (dat de berichtgeving over politiek degelijk is):

- juiste waarborg: (een van) de (twee) centrale uitgangspunten van de Mediawet 1
- voorbeeld van een juiste uitleg: Een van de twee centrale uitgangspunten van de Mediawet is de noodzaak van kwalitatief hoogwaardige programma's en informatie. Dit geldt dus ook voor berichtgeving over politiek 1

element 2 (dat de media niet onder zware economische druk staan):

- juiste waarborg: het redactiestatuut 1
- voorbeeld van een juiste uitleg: Het redactiestatuut waarborgt de onafhankelijkheid van de redactie ten opzichte van de directie. Dit draagt bij aan het voorkomen van economische druk 1

element 3 (dat er weinig inmenging van de staat is):

- juiste waarborg: artikel 7 lid 1 van de Grondwet 1
- voorbeeld van een juiste uitleg: Artikel 7 bevat een verbod op censuur / regelt dat niemand voorafgaand verlof nodig heeft (van de staat) om door de drukpers gedachten of gevoelens te openbaren. Dit voorkomt inmenging van de staat 1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

10 maximumscore 3

voorbeelden van juiste antwoorden:

- spreekbuisfunctie:
Wanneer journalisten vanwege fysieke bedreiging of geweld bepaalde wijken of locaties vermijden, kunnen zij de wensen en eisen van deze bewoners niet of in mindere mate naar voren brengen. / Angst voor bedreiging kan ervoor zorgen dat journalisten de wensen en eisen van een bepaalde groepering niet durven te publiceren 1
- onderzoeksfunctie:
Journalisten kunnen als gevolg van bedreiging bang zijn om te publiceren over de uitkomsten van journalistiek onderzoek naar bepaalde politieke kwesties of maatschappelijke ontwikkelingen / hun reportage hierover voortijdig afbreken. / Wanneer journalisten na fysieke bedreiging of geweld bepaalde wijken vermijden, maakt dit gedegen onderzoek naar bepaalde politieke kwesties of maatschappelijke ontwikkelingen moeilijk of zelfs onmogelijk 1
- controle-/waakhondfunctie:
Journalisten kunnen uit angst voor bedreiging afzien van het publiceren van eventuele tekortkomingen in het overheidsbeleid en/of het functioneren van gezagdragers/politici/maatschappelijke instellingen. / Journalisten kunnen na fysieke bedreiging of geweld een reportage over eventuele tekortkomingen in het overheidsbeleid en/of het functioneren van gezagdragers/politici/maatschappelijke instellingen afbreken 1

Opgave 3 Massatoerisme

11 maximumscore 2

twee van de volgende:

- De situatie wordt als ongewenst ervaren door een groot aantal / groepen mensen. Voorbeelden van ondersteunende gegevens uit de tekst: protestacties (regels 1-4, 7-15, 18-20), ervaren overlast (regels 4-6), weerstand van stadsbewoners (regels 35-38).
- De negatief beoordeelde situatie roept heftige emoties op en/of komt vaak voor. Voorbeelden van ondersteunende gegevens uit de tekst: protestacties (regels 1-4, 7-15, 18-20), groeiende overlast (1-2), meerdere steden (regels 4-6, 7-15).
- De situatie wordt als veranderbaar beschouwd. / Het probleem wordt oplosbaar geacht. Ondersteunend gegeven uit de tekst: de woede is met name een signaal aan het stadsbestuur (regels 51-53).

per juist antwoord 1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

16 maximumscore 2

voorbeeld van een juist antwoord:

- Pressiegroepen komen op voor deelbelangen, terwijl politieke partijen zich bezighouden met de inrichting van de samenleving als geheel en daarbij verschillende belangen moeten afwegen 1
- De voorstellen van Amsterdam in Progress zijn louter gebaseerd op de negatieve gevolgen van massatoerisme, terwijl politieke partijen ook rekening moeten houden met economische belangen (regels 21-26 van tekst 3). Het is dus niet waarschijnlijk dat de politieke partijen alle voorstellen van Amsterdam in Progress zullen overnemen 1

Opgave 4 Ernstige verkeersdelicten

17 maximumscore 3

drie van de volgende:

- vergelding: De meerderheid van de slachtoffers is het helemaal of gedeeltelijk oneens met de stelling “De veroorzaker kreeg de staf die hij verdiende” / “De straf past bij het leed dat mij is aangedaan”.
- speciale preventie: De meerderheid van de slachtoffers is het helemaal of gedeeltelijk oneens met de stelling “De straf voorkomt dat de dader zich in de toekomst weer schuldig maakt aan gevaarlijk rijgedrag”.
- beveiliging van de maatschappij en burgers: De meerderheid van de slachtoffers is het helemaal of gedeeltelijk oneens met de stelling “De straf voorkomt dat de dader zich in de toekomst weer schuldig maakt aan gevaarlijk rijgedrag”.
- genoegdoening van het slachtoffer: De meerderheid van de slachtoffers is het helemaal of gedeeltelijk oneens met de stelling “De straf heeft bijgedragen aan mijn emotionele herstel” / “De straf past bij het leed dat mij is aangedaan” / “De veroorzaker kreeg de staf die hij verdiende”.

per juist antwoord 1

Opmerking

De kandidaat dient de vaktermen te gebruiken (voor een omschrijving van een strafdoel mag dus geen scorepunt worden toegekend).

Vraag	Antwoord	Scores
18	<p>maximumscore 3</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het meest geschikt is een daderenquête/self report onderzoek voorbeelden van gegevensbronnen die niet geschikt zijn: • slachtofferenquête, omdat het vasthouden van een mobiele telefoon tijdens het rijden niet altijd tot een ongeluk met slachtoffer(s) leidt • politiestatistieken, omdat een groot deel van het aantal gevallen van het vasthouden van een mobiele telefoon tijdens het rijden niet bekend is bij de politie (omdat er niet altijd een slachtoffer is dat aangifte kan doen en omdat het lang niet altijd wordt ontdekt) 	1 1 1
19	<p>maximumscore 2</p> <ul style="list-style-type: none"> • citaat: “Appen of ... Schultz ligt.” (regel 24-28) voorbeeld van een juiste uitleg: • Appen of mailen vanuit een houder valt op het moment dat tekst 6 geschreven wordt nog niet onder criminaliteit. De minister wil dat dit in de toekomst verandert. Hieruit blijkt dat criminaliteit relatief is: het is tijdgebonden / dat wat onder de definitie van criminaliteit valt, verschilt per tijd 	1 1
20	<p>maximumscore 1 de burgemeester, de officier van justitie en de korpschef</p>	
	<p><i>Opmerking</i> <i>Het scorepunt alleen toekennen als alle drie juist zijn.</i></p>	

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

21 maximumscore 4

twee van de volgende combinaties:

- de sociale controletheorie

voorbeeld van een juiste uitleg:

- Volgens deze theorie wordt crimineel gedrag verhinderd door de pijnlijke of vervelende gevolgen van informele of formele sociale controle. De (geautomatiseerde) controles waar VVN voor pleit, kunnen als vorm van formele sociale controle worden beschouwd.

- de rationele-keuze theorie

voorbeeld van een juiste uitleg:

- Volgens de rationele-keuze theorie bepaalt een kosten-batenanalyse of iemand overgaat tot strafbaar gedrag: door de toename van de (geautomatiseerde) controles stijgt de pakkans (kosten), waardoor de potentiële dader minder snel voor strafbaar gedrag zal kiezen.

- de gelegenheidstheorie

voorbeeld van een juiste uitleg:

- Volgens de gelegenheidstheorie hangt de vraag of mensen misdrijven plegen af van de situatie die bepaald wordt door drie factoren: het aantal potentiële daders, het aantal aantrekkelijke doelwitten en de mate van toezicht. De toename van de (geautomatiseerde) controles kan gezien worden als een verhoging van de mate van toezicht.

per juiste theorie

1

per juiste bijbehorende uitleg

1

22 maximumscore 2

- de subfase beleidsvoorbereiding
- ambtenaren en de Raad van State

1

1

Opmerking

Het tweede scorepunt alleen toekennen als beide elementen juist zijn.

Opgave 5 Voetbaljournalistiek

23 maximumscore 2

- De controle-/waakhondfunctie houdt in dat media eventuele tekortkomingen in het functioneren van gezagdragers openbaar maken

1

voorbeeld van een juiste uitleg:

- Feyenoord wilde niet langer samenwerken met Krabbendam omdat deze journalist bleef schrijven over een mislukte miljoenen transfer van middenvelder Jonathan de Guzman, die volgens Krabbendam de schuld was van directeur Gudde / te wijten was aan een tekortkoming in het functioneren van een gezagsdrager: directeur Gudde

1

Vraag	Antwoord	Scores
24	<p>maximumscore 2</p> <p>De tussenliggende stappen zijn achtereenvolgens:</p> <ul style="list-style-type: none"> • teruglopende (advertentie)inkomsten citaat: “De dagbladen ... jaren afnemen / in 2014).” (regels 50-51/53) • minder kwaliteit citaat: “Zo dreigt ... te worden / kritische vragen.” (regels 63-64/67) 	<p>1</p> <p>1</p>
25	<p>maximumscore 2</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het begrip referentiekader verwijst naar het geheel van ervaringen, affecties en kennis die een persoon heeft opgedaan en de normen en waarden die hij/zij zich eigen heeft gemaakt <p>voorbeeld van een juiste uitleg:</p> <ul style="list-style-type: none"> • In het tot stand komen van media-aanbod is het referentiekader van de ‘zender’ (journalist) van invloed op zijn waarneming en interpretatie van gebeurtenissen. Dat heeft dan weer gevolgen voor de wijze waarop hij/zij, bewust of onbewust, verslag doet van deze gebeurtenissen. (Volledige objectieve verslaggeving is zodoende een onbereikbaar ideaal.) 	<p>1</p> <p>1</p>
26	<p>maximumscore 2</p> <ul style="list-style-type: none"> • De term mediaframe verwijst naar de wijze waarop een onderwerp wordt gepresenteerd en geïnterpreteerd in de mediaberichtgeving <p>voorbeeld van een juiste uitleg:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Clubs willen controle houden over de wijze waarop hun wedstrijden in de media gepresenteerd worden / willen het mediaframe over (de wedstrijden van) hun club beïnvloeden. Dit doen ze door afstemming tussen trainers en spelers over hoe hun mening naar buiten wordt gebracht (regels 94-96) / het achteraf lezen van interviews en onderhandelen over de tekst (regels 75-77) 	<p>1</p> <p>1</p>
27	<p>maximumscore 2</p> <p>voorbeeld van een juist antwoord:</p> <ul style="list-style-type: none"> • hoor en wederhoor • Zowel de kant van de journalisten als die van (de perschef van) de clubs komt aan bod in de bespreking van het vraagstuk in hoeverre clubs open/benaderbaar zijn voor journalisten 	<p>1</p> <p>1</p>

Opgave 6 Europese belasting voor internetgiganten

28 maximumscore 4

voorbeelden van juiste antwoorden (twee van de volgende combinaties):

- In het postklassieke beeld spelen natiestaten nog altijd een prominente rol, maar wordt hun speelruimte beperkt door andere (f)actoren.
- De internetgiganten vormen een voorbeeld van dergelijke actoren.

- Intergouvernementele en (soms partieel supranationale) organisaties hebben een zekere autonomie verworven in de internationale politiek / zijn onontbeerlijk geworden bij de oplossing van grensoverschrijdende problematiek.
- In dit geval is de Europese Unie nodig om iets te doen aan de belastingvlucht door grote internetbedrijven.

- Coöperatie is niet slechts het aangaan van een bondgenootschap tegen een gemeenschappelijke vijand, maar komt voort uit een collectief lotsbesef / de noodzaak om globale problemen samen te aan te pakken omdat dat nationaal niet langer kan.
- In dit geval is de Europese Unie nodig om iets te doen aan de belastingvlucht door grote internetbedrijven.

per juist kenmerk

1

per juiste bijbehorende uitleg

1

29 maximumscore 2

- intergouvernementeel
- Bij de intergouvernementele procedure kunnen er alleen besluiten genomen worden bij unanimititeit, terwijl bij de supranationale procedure meerderheidsbesluiten mogelijk zijn die alle lidstaten binden

1

1

30 maximumscore 2

- de Europese Commissie
- de Raad van de Europese Unie en het Europees Parlement

1

1

Opmerking

Het tweede scorepunt alleen toekennen als beide elementen juist zijn.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

31 maximumscore 2

voorbeeld van een juist antwoord:

- Liberalen zijn voorstander van een vrijemarkteconomie / het stimuleren van particulier initiatief 1
- Dit plan is een vorm van overheidsbemoeienis met de economie die het ondernemingsklimaat van (de landen binnen) de Europese Unie aantast. (Het plan is dus strijdig met een belangrijk liberaal uitgangspunt / past dus minder goed bij de liberale stroming.) 1

Opmerking

Het eerste scorepunt alleen toekennen wanneer zowel de stroming als het uitgangspunt juist is.

5 Aanleveren scores

Verwerk de scores van de alfabetisch eerste vijf kandidaten per examinator in de applicatie Wolf. Accordeer deze gegevens voor Cito uiterlijk op 31 mei. Meteen aansluitend op deze datum start Cito met de analyse van de examens.

Ook na 31 mei kunt u nog tot en met 11 juni gegevens voor Cito accorderen. Deze gegevens worden niet meer meegenomen in de hierboven genoemde analyses, maar worden wel meegenomen bij het genereren van de groepsrapportage.

Na accordering voor Cito kunt u in Wolf de gegevens nog wijzigen om ze vervolgens vrij te geven voor het overleg met de externe corrector. Deze optie is relevant als u Wolf ook gebruikt voor uitwisseling van de gegevens met de externe corrector.

tweede tijdvak

Ook in het tweede tijdvak wordt de normering mede gebaseerd op door kandidaten behaalde scores. Wissel te zijner tijd ook voor al uw tweede-tijdvak-kandidaten de scores uit met Cito via Wolf. Dit geldt **niet** voor de aangewezen vakken.

6 Bronvermeldingen

tekst 1 naar: Misérus, M. en Zoetbrood, N. (2017, 29 april). 'De burgemeester wordt steeds meer een crimefighter'. De Volkskrant. Geraadpleegd van <https://www.volkskrant.nl/binnenland/de-burgemeester-wordt-steeds-meer-een-crimefighter~a4491441/>

tekst 2 naar: A.J. Wierenga, C. Post en J. Koornstra (2016). Naar handhaafbare noodbevelen en noodverordeningen. Een analyse van het gemeentelijke noodrecht. Geraadpleegd van <http://www.politieenwetenschap.nl/publicatie/naar-handhaafbare-noodbevelen-en-noodverordeningen-282/#files>

- figuur 1 Reporters Without Borders (2017). World Press Freedom Index 2017. Geraadpleegd van <https://rsf.org/en/ranking>
- figuur 2 naar: Odekerken, M.W.A. & Brenninkmeijer A.F.M. (2017). Een dreigend klimaat. Geraadpleegd van <https://www.svdj.nl/wp-content/uploads/2017/06/Een-dreigend-klimaat-Odekerken-Brenninkmeijer.pdf>
- tekst 3 naar: Van Ammelrooy, P. (2017, 2 augustus). Help, de stad verzuipt in bezoekers! Valt deze toeristensunami nog te stoppen? De Volkskrant. Geraadpleegd van <https://www.volkskrant.nl/reizen/help-de-stad-verzuipt-in-bezoekers-valt-deze-toeristensunami-te-stoppen~a4509382/>
- tekst 4 naar: Het Parool (2017, 25 mei). SP stelt vragen over Groene-onderzoek massatoerisme. Geraadpleegd van <https://www.parool.nl/amsterdam/sp-stelt-vragen-over-groene-onderzoek-massatoerisme~a4496928/>
- tekst 5 naar: Couzy, M. (2016, 25 oktober). Van der Laan: 'Echte oplossing voor drukte in stad nog niet gevonden'. Het Parool. Geraadpleegd van https://www.parool.nl/amsterdam/van-der-laan-echte-oplossing-voor-drukke-in-de-stad-nog-niet-gevonden~a4402318/?utm_source=link&utm_medium=social&utm_campaign=shared%20content&utm_content=free
- tabel 1 naar: INTERVICT (2016), Verkeersslachtoffers. Over de strafrechtelijke reactie op ernstige verkeersdelicten. Geraadpleegd van https://www.fondsslachtofferhulp.nl/wp-content/uploads/2017/01/170013_OS_verkeersslachtoffers_20170116a.pdf
- tekst 6 naar: Hotse Smit, P. (2017, 2 augustus). Veilig Verkeer Nederland: gebruik smartphone in auto even ernstig als rijden onder invloed. De Volkskrant. Geraadpleegd van <https://www.volkskrant.nl/economie/veilig-verkeer-nederland-gebruik-smartphone-in-auto-even-ernstig-als-rijden-onder-invloed~a4509268/>
- tekst 7 naar: Bronzwaer, S. (2016, 2 augustus). De tien plagen van de voetbaljournalistiek. NRC Handelsblad. Geraadpleegd van <https://www.nrc.nl/nieuws/2016/08/02/de-tien-plagen-van-de-voetbaljournalistiek-3413803-a1514324>
- tekst 8 naar: Spekschoor, T. (2017, 15 september). Fransen willen Europese 'Facebook-belasting'. Geraadpleegd van <https://nos.nl/artikel/2193051-fransen-willen-europese-facebook-belasting.html>
- bij vraag 16 Couzy, M. (2017, 2 juni). Amsterdammers zelf in actie tegen toerismeprobleem. Het Parool. Geraadpleegd van <https://www.parool.nl/amsterdam/amsterdammers-zelf-in-actie-tegen-toerismeprobleem~a4498672/aag>
- bij vraag 30 NOS (2017, 16 september). Dijsselbloem: Europese 'Facebook-belasting' op termijn denkbaar. Geraadpleegd van <https://nos.nl/artikel/2193279-dijsselbloem-europese-facebook-belasting-op-termijn-denkbaar.html>